

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népkegyesség lapja

A Timiş-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A modern női típus

Bizonyára mindannyian ismerik, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, azt a diszesnek éppen nem mondható, de annál bosszantóbban diszelgő női típust, melyet az amerikaiak röviden és velősen „flapper”-nek neveztek el. Flapper az a fiatal amerikai leány, akire iskolás kora óta nem vigyáz a szigorú apa, a gondos anya. Nevelője a vegyes társaság, a detektívregény és mozidráma. Elejttere a korszó, strand, cukrászda és a lokál. A flapper úgy érzi, joga van az élethez, tehát nem siet a férjhezmenéssel. Ezt a végére hagyja. Nincs udvarlója, csak barátja, illetve barátai. Nincs gyermekkori szerelme, komoly kéréje, de van egy-két-kilenc boy-ja. Lehetőleg a hét minden napjára másik, aki kísérgeti, szórakoztatja, vacsorázni, motorozni, csónakázni viszi, ajándékokkal kedveskedik neki, bárban táncoltatja, weekendzik vele — természetesen a „női függetlenség és önállóság” jelszavával, vagyis: amíg a flappernek tetszik. Ha megunja a kis hiszterika-jelölt az ismeretséget, egyszerűen megmondja a fiúnak, de még ez is fölösleges. Máról holnapra levegőnek nézi, elmegy mellette, mintha sohasem ismerte volna.

A flapper nem ismeri a lelkiismeretfurdalást. Ez csak nagyanyái korában volt szokásban. Délelőtt valamelyik barátjánál csatagol a korzón, kora délutántól késő estig a büntetőrendeletek végső határáig kivágott fürdőtrikójával ott virít a strandon, estére pedig mindig programja van. Ha véletlenül állásban van: akkor ez a napirend némi módosítást szenved, lényege azonban ugyanaz. A semmittevést oly ügyesen csoportosítja, hogy az a felületes szemlélő előtt lázas tevékenységnek tűnik: főnöke előtt a szolgálatkész, serény leányzót játssza, ellenőrizetlen pillanatban azonban munkaidő alatt is regényt olvas, démoni körmőcskét tisztogatja és fényesítgeti, vagy vicceket mond kollegáinak.

Erkölségi elvei nincsenek, mert ezeket ő egyszerűen maradi felfogásnak minősíti. S ha mégis akad egy vagy nosabb boy, aki mámoros pillanataiban házasságot ígér neki: akkor a boy már meg is van fogva. A flappernek jó program a házasság is, ha pénz áll a házhoz. Hogy később, — vagy nagyon is hamar — egy ismert háziállat fejlődését varázsolja oda mit sem sejtő férje homlokára, az csak természetes. Fő az önállóság és függetlenség.

Nos, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, bizonyos társadalmi réteg keskenyke rétegecskéjébe ez a flapper típus betolakodott Európába is. Gondoskodott erről az évekkel ezelőtt szabadon garázdálkodó kereszténytelen sajtó, a külföldről becsempesztet divathóbortok, mázsaszámra adagolt olcsó s egyben könnyű fajsúlyu regények. Ez a megdöbbentően idegen típus, mely megcsufolása annak az asszonnyal eszménynek, melyet a kereszténység a pogány női ideál helyébe állított, a kultúra és civilizáció legújabb vívmányaként: ez a flapper fityyet hány a körülötte zajló eseményekre, a komolyságot és fegyelmezettséget követelő időre és körülményekre s élni akarja továbbra is a maga felelőtlen, olcsó, vásári életét. „Légére et court vèue”, a legújabb divat szerint öltözve, szájában fityegő finom cigarettával, malackodó zsargonjával kint lebeg a napsugaras korzón, hamiskásan hunyorgatva mesélt el kísérőjének, milyen jól mulatott az este is.

Ujabb német sikerek a keleti harctéren

Egy körülzárt nagyobb egységet megsemmisítettek Ukrajnában — Vörös hadseregparancsnok német hadifogságban — Amerika ébredzik — Fogy az angol hajótér

Percnyi pihenés nélkül, tovább folyik a harc a keleti arcvonalon. A szovjetparancsnokok minden kísérlete, hogy a megvert és szétugrasztott egységeket újra rendezzék, csődöt mond. A német és szovjet kötelékek feltartóztathatatlanul nyomulnak előre. Állandó érintkezésben az ellenséggel lehetlenné teszik, hogy a meglazult csapategységek fejlődhessenek. A vörösök veresége napról-napra nagyobb lesz. A legutóbbi német hadi jelentések alapján a félrevezetett amerikai közvélemény is kezd tudatára ébredni annak, hogy a Szovjet elvesztette a játszmát s a háborúspártiak is Angliát okolják a vörös haderő kudarcáért. Katonai szakértők rámutatnak arra, hogy Oroszországban nem a területi nyereség a fontos, — a német hadvezetőség sem erre törekszik, — hanem az ellenfél megsemmisítése. Ezt a feladatot a németek tervszerűen hajtják végre. Meg kell állapítani azt is, hogy a keleti harctér eseményei egyáltalában nem befolyásolják a németek támadó kedvét Anglia ellen. A repülők nap-nap után felkeresik a szigetországot és nap-nap után újabb és újabb hajókat semmisítenek meg. A hajótér hiánya pedig Albionban mind érezhetőbbé válik.

Elfogtak egy vörös hadseregparancsnokot

A tegnap délelőtt kiadott német hadijelentés a következőket közli a német vezérj fohadiszállásból:

Ukrajnában a hadműveletek tervszerűen folynak. Tegnap német csapatok megsemmisítettek egy ellenséges alakulatot. Ezernél több fogoly került a németek kezére, ezek között egy vörös hadsereg parancsnoka. A zsákmány igen nagy.

Eszterországban a finn öbölj terjedő területet elfoglaltuk. Az előnyomulás zavartalanul tovább folyik.

Az angol kereskedelmi hajók elleni harc tegnap is eredményes volt. Repülőalakulatok és buvárszadók 16.500 tonna hajóteret süllyesztettek el, négy hajót — 29.000 tonna ürtartalommal — megtorpedóztak és ezek elvesztésével számolni lehet. A repülők három szállítóhajót elsüllyesztettek. Ezek tonnatartalma 13.000 tonna volt. Öt hajót súlyosan megrongáltak. Ezenkívül Angliában több repülőteret bombáztak jó

eredménnyel. Az ellenség huszonnégy gépet vesztett a németeknek nem volt veszteségük.

Egy nagyobb repülőraj Alexandriát bombázta és Szeuét. Ez utóbbi helyen a gyújtóbombák több nagy tüzet okoztak.

Ellenséges repülők tegnap is elrepültek több nyugatnémetországi város fölött. Dortmundban több bombát dobtak le. A polgári lakosok közül néhány meghalt, többen megsebesültek. Egy gépnek sikerült Berlin fölött érkeznie. A légharító tüzség és vadászgépek hat angol gépet lelőttek.

AZ OLASZ HIVATALOS JELENTÉS
arról számol be, hogy repülők bombázták Máltát. Számos tüzet figyeltek meg, melyeket a gyújtóbombák okoztak. Északafrikában, különösen Tobruknál, erős tüzserégi harc. Német vadászgépek lelőttek két ellenséges repülőt. Keletafrikában a helyzet változatlan.

Pánikot keltenek a német gyorsalakulatok

Berlinből jelenti a Rador: Az egyik szovjetegység vezérkara által elhagyott épületben megtalálták a német csapatok egy bolsevista politikai biztos jelentését, amelyből kitűnik, hogy az Eszterországban harcolt szovjet katonák között milyen

borzalmas pánikot okozott a német gyorsalakulatok megjelenése.

Eszterint az egyik városban maradt bolsevista csapatoknál teljesen felbomlott a rend és fegyelem. A tisztek tekintet nélkül a helyzetre, elhagyták csapataikat és a nagy zürzavar miatt a szovjet csapatok nem tudják már beszerezni a szükséges hadianyagot. A csapatok ellátásával megbízott biztos kijelentette, hogy nem tudja, milyen anyagot küldjön a fronton levő egységekhez.

Kanadában bezárták a finn konzulátusokat

Newyorkból jelenti a Rador: Az Associated Press ottavai értesülés szerint a kanadai kormány kijelentette, hogy bezárja a Kanadában levő összes finn konzulátusokat. Ezt az intézkedést azzal indokolják, hogy Finnország Németország oldalán harcba lépett Szovjet-országgal szemben.

ELLENSÉGES REPÜLŐK NYUGAT-NÉMETORSZÁG FELETT

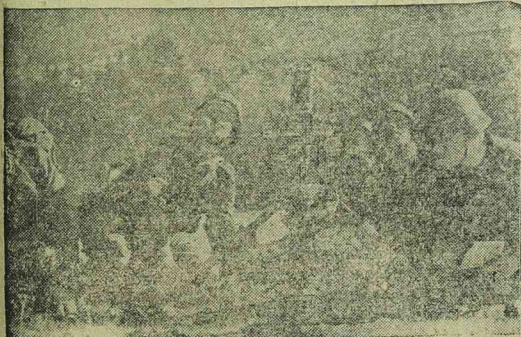
Berlinből jelenti a Rador, hogy a csütörtökről péntekre hajló éjjel az ellenség kisebb erővel Nyugat-Németország felett járt és csak néhány gépnek sikerült eljutni Berlinig. A birodalmi főváros felett kis-számú robbanó bombát dobtak le a gépek, amelyek lakóházakban okoztak károkat. A támadásnak a pol-

gári lakosság körében több áldozata van.

SZOVJETCSAPATOK MEGSEMMISÜLÉSE

Berlinből jelenti a Rador: A német repülőgépek augusztus 6-án Szmolenszktól délre tizenhat folyami hajót pusztítottak el. A Dnyeper kanyarulatánál az összes utakat szétrombolták. A középső frontszakaszon négy bolsevista üteget némitottak el és egy benzinkraktárt a levegőbe röpítettek. Ezenkívül ellenséges szállítóoszlopokat bombáztak nagy sikerrel. A támadás súlyos veszteségeket szenvedett.

Berlinből jelenti a Rador azt is, hogy a német csapatok folytatják Ukrajnában győzelmes előnyomulásukat. A bekerített szovjet csapatok még megmaradt részei rövidesen megsemmisülnek.

Német aknavető harc közben

Erőfeszítések Amerikának a háboruba való sodródása ellen

Washingtonból jelenti a NTI: A New York Herald Tribune című újság washingtoni értesülései szerint a republikánus párt képviselőinek többsége a párt egyik gyűlésén elhatározta, hogy szembe helyezkedik Roosevelt háborús intézkedéseivel. Az elfogadott határozat kimondja, hogy a republikánus párt megújítja a tavalyi elnökválasztás alkalmával tett ama ígéretet, hogy

az Egyesült Államokat nem sodorja bele egy idegen háboruba.

A határozat kéri a demokrata pártot, amely 1940-ben ilyen ígéretet tett, helyezkedjék hasonló álláspontra. Végül a republikánus párt kijelentette, hogy az Egyesült Államok ne üzenjenek addig háborút, amíg meg nem kapták ehhez a kongresszus hozzájárulását. Az Anglia megsegítésére vonatkozó törvényt úgy tüntették fel az amerikai nép előtt, mint a háború megelőzését szolgáló intézkedést és ezért a republikánusok ragaszkodnak ahhoz, hogy ezt a törvényt ilyen formában is alkalmazzák. A republikánus párt gyűlése azután ama meggyőződésnek adott kifejezést, hogy az amerikai nép osztja a republikánus párt véleményét.

A NTI jelenti Washingtonból, hogy a New York Times értesülése szerint a képviselőház elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely felhatalmazza az amerikai tengerészeti államtitkárságot, hogy szükség esetén meghosszabbítja a haditengerészetnél és a part-

védelemnél a kötelező katonai szolgálat határidejét.

New Yorkból jelenti a NTI: A New York Journal című amerikai lap szerint az amerikai kommunista párt vezetősége titkos ülésen hozott határozata értelmében a párt minden erejével igyekszik a hadianyagtermelést és a „háborús hisztériát” növelni, mert

az a hisztéria az egyedüli eszköz a párt tényszerőséhez.

A háború végeztével a párt vezetése alatt állnak majd az amerikai munkások és ilyenformán lehetőség nyílik számára, hogy átvegye az uralmat.

Washingtonból jelenti a NTI: Hull külügyi államtitkár megerősítette azt a hírt, amely szerint a francia kormány jegyzékben foglalt állást Sumner Welles helyettes külügyi államtitkár legutóbbi kijelentéseivel szemben. A külügyi államtitkár nem válaszolt arra a kérdésre, vajjon a jegyzék tartalma kielégítő-e? Arra a kérdésre, az Egyesült Államok foglalkozik-e azzal a tervvel, hogy

a francia birtokban levő Martinique-szigetet elfoglalja, Hull tagadólag válaszolt.

Hozzátette még, hogy Sziám elfoglalása az Egyesült Államok közelről érintené. Kijelentette végül a külügyi államtitkár, hogy közvetett uton hallotta a hírt, mintha az Egyesült Államok kormánya katonai segítséget ígért volna Sziámnak, ilyen segítségnyújtási ígéret azonban nem történt.

A tai nemzet földje amely most az európai érdeklődés központjába került

Az európai országok újságjai hónapok óta sokat írnak Taianáról, vagy másképpen Taiföldről, esetleg Thaifonról. Micsoda ország ez? Ezt kérdezte mind-egyre az olvasó, aki azt hitte, hogy valami új államról van szó.

Pedig dehogyan is. Ezt az országot Európa már régen ismeri és pedig Sziám néven. Igaz, hogy valamikor leginkább a sziami ikrek révén beszéltek róla, másodsor pedig akkor, amikor vagy negyven évvel ezelőtt Csululangkorn sziami király végiglátogatta az európai országokat. Az iskolában azt is tanultuk róla, hogy Sziám Hátsó-Indiában fekszik. Nyugaton határos Birmával, északon Kinával, keleten Indokínával — amelynek egy része francia gyarmat — és délen a tenger határolja. Még tudtuk róla azt is, hogy fővárosa Bangkok.

Sziámról aránylag keveset beszélt a nemzetközi sajtó, de annál többet szól most Taiföldről. Sziám nincsen többé, de Taiföld van.

Honnan az új elnevezés eredete?

A sziami nép tai néven nevezi magát. Tai éppen olyan nemzetnév, akár a német, angol, francia, olasz, vagy más.

A bangkoki parlamentben néhány hónap előtt beszámolókat tették szavá, hogy országukat a külföldiek a náluk honos sziami elefántról nevezték el, nem pedig az ottlakó tai nemzetéről. És törvényben kimondták, hogy Sziámnak ezentul Taiföld a hivatalos neve. Erről a törvényről egyben értesítették mindazokat az országokat az egész földkerekségen, amelyekkel bármint összeköttetésben állanak. Így került fel aztán egyszerre az újságok tudósításai-ban is a Taiföld elnevezés, amelyet különböző nemzetközi tárgyalások, vizárvok és egyezmények során még mindig sokat ismételnék.

Taiföld régi századok előtt kínai uralom alatt állott és ennek hatása még most is meglátszik az országon.

Később az ország megszerezte függetlenségét, azonban a királyi család kínai eredetű. A tai nemzet hindu, maláj és kínai keverékből keletkezett. Alakjuk karsu, alacsony és kecses, arcuk viszont erősen mongol és szemük állása egészen kínai.

A taiföldiek középületeik és templomaik pagodaszerűségét a kínaiaktól vették át. Házaikat a mocsaras vidékeken omlópörcsre építik. A faházaknál bambuszt használnak, mert az a pagodaszerűsége kiválóan alkalmas. Templomaik kívül-belül igen díszesek és a főhelyen áll Buddha szobra aranyból, vagy legálább is ezüstből, de mindenképpen rengeteg sok drágakövel kirakva.

Vallásukat a taiföldiek a hinduktól vették át Igazhívó, ájtatos buddhisták. Évente sokszerezen zarándokolnak gyalog Indiába, hogy testüket megmárhassák a Gangesz-folyó szent vizében. Vannak olyanok is, akik alázatosságuk kifejezéséül a zarándoklatot hasoncsuszva teszik meg. az ilyen bucsujárás természetesen több évig tart. Azt, aki

életében legalább egyszer zarándokolt ilyenformán Taiföldről egészen a Gangeszig, már életében szentnek tartják, halála után pedig valamely templomban temetik el.

A tai nemzet a kínaiaktól eltanulta a selyemszövést és a porcellánkészítést és ezen a területen már sokszázados virágzó iparra tekinthet vissza.

Taiföld igen gazdag erdőségeiben és fája fontos kiviteli cikk.

Kivisznek ezenkívül nagy mennyiségben rizst és gyapotot is. Legdusább gazdagsága azonban taiföldiek aranyban, ezüstben és drágakövekben van. E tekintetben teljesen egyenrangú Élfölddel. A taiföldiek nagy pompát és fényűzést fejtenek ki. A királyi család tagjai állandóan annyi gyémántot, briliánsot hordanak ruhájukon, hogy szinte nem is lehet rájuk nézni. Hasonló pazar ruházatot viselnek a miniszterek és magasrangú hivatalnokok. A papok ruházatát nem is lehet másképpen elképzelni Taiföldön, csak úgy, hogy a papok palástján és tiaszerű fővegén drágakő drágakő mellett van. Különböző színű drágakövekből ezeken a papi ruhákon virágokat és szent jeleneteket raknak ki.

Nagy ünnepek alkalmával a templomok előtt táncolják a nemzeti táncokat. Ezek közül leginkább a Wayang-Wong tánc a nevezetes. Európai embernek szinte elképzelhetetlen az a fényűzés, amelyet ezen táncoknál kifejtének.

A táncosnők és táncosok ruházata a következőképpen:

Ezek a ruhák a rajtuk levő drágakövekkel együtt a nemzet tulajdonai. A táncosnők és táncosok ruhája nehéz selyemből, vagy bárnyóból készül és azt telehintik művészi minták szerint drágakövekkel és aranyhímzéssel. Nyakukon gyöngyfűzerek és aranyláncok sokasága csillog. Karjukon és bokáikon vastag aranykarikák vannak, berkott gyémánttal.

A táncosok fülében diónyi gyémántot szikráznak, ugyanilyen gyémántok vannak a táncosok turbánjában.

A táncosok fején pagodaszerű korona díszlik. A táncosok és táncosnők minden ujján két-három gyémántgyűrűt viselnek.

A táncosokat és táncosnőket már zsenge gyermekkorukban kezdik kiképezni. Nagy kitüntetés az olyan tai családra, amelynek gyermekét befogadják a tánciskolába.

Csak tíz évi szakadatlan tanulás és napi tízenként órák gyakorlás után léphetnek föl először a kiképzett táncosok és táncosnők. Táncaikban báli kecsesség, rugalmasság van. A táncosokat és táncosnőket a tai nemzet tartja el és gondoskodik szülőkről és testvéreikről is.

A tai nemzet békeszerető és szelíd. Ért azonban a harci mesterséghez is és amikor arról van szó, hogy országát és függetlenségét megvédje, akkor bátor, erőteljes és hősi.

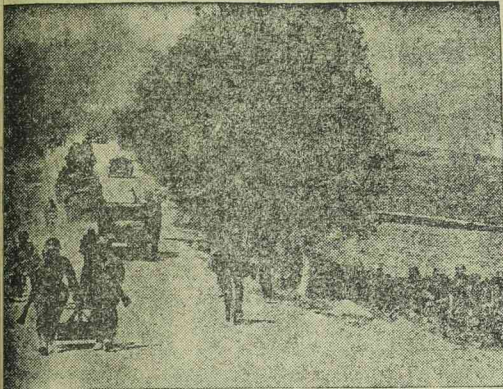
Távlatok

MR. ROOSEVELTNEK KEZDETT IDEGEIRE menni a háború és ezért felült yachtjára, hogy egy kis sé hajózázzék a tenger kék vizén. Rövidlejárata szabadságra ment, — jelentették hivatalosan. Amit nem jelentettek hivatalosan, az sokkal érdekesebb ennél az egyszerű személyi hírnél. Arról volna szó, hogy Roosevelt a nagy nyilvánosság kíváncsiságától elvonult, titokban találkozn akart Mr. Churchilllel, Anglia miniszterelnökével. Vagy hogy a rendes sorrendet betartsuk, Mr. Churchill akart találkozni Mr. Roosevelttel, Nem a tulzott rokonszeny vagy felebaráti szeretet hajtotta őket egymás felé, hanem a közös baj. A közös baj, mely egyelőre inkább csak Nagybritannia baja. A vörösök Keleten nem akarnak győzni, a németek az egyik szovjet hadosztályt a másik után semmisítik meg és közben ráérnek még arra is, hogy az angol hajók zavartalan közlekedését bombákkal megnehezítsék. Ez a nehézség abban a tényben jut pregnánsan kifejezésre, hogy eddig nem kevesebb, mint tizenhárom millió tonna angol vagy angol szolgálatban álló hajótér vesztett el. Baj van a szállítással. Baj van, mert egyrészt kezdenek hiányozni a hajók, másrészt az amerikai ipar ugyilátszik nem nagyon siet az annyira szükséges repülőgépek, tankok, gránátok, bombák és egyéb öldöklő szerek gyártásával. Erthető tehát, — Mr. Churchill találkozn akart Mr. Roosevelttel és udvariasan mosolygó szemrehányással tudtára adni, hogyha a helyzet nem változik, a bajok még nagyobbak lehetnek.

Mr. Roosevelt tehát felült hajójára és elindult az amerikai vizeken ismeretlen céllal és ismeretlen irányban. Így szólt az első hivatalos jelentés, de az amerikai közvéleményt ez nem elégitette ki. Többet akart tudni. Szerette volna tudni, — nem indokolatlan a kíváncsiság és kívánság — hogy nevében és terhére milyen új megállapodásokat készílt létesíteni Mr. Roosevelt Mr. Churchilllel. Erre most megjelent az új hivatalos jelentés, melyet a washingtoni Fehér Házban fogalmaztak meg lapidáris egyszerűséggel. Szó van ebben az időjárásról, pontos meteorológiai prognózisról és bejelentik, hogy a tengeri halaknak ez az időjárás nem kedvezett. Annál inkább kedvezett azonban Mr. Rooseveltnek, akinek egyik szenvedélye a horgászás és a neki kedvező, de a halaknak kedvezőtlen időjárás folytán nagy szerencsével járt a horgászás. Hogy mi, vagy ki akadt horogra, arról nem szól a hivatalos jelentés.

Mr. Roosevelt nem rossz üzletember, ha nem is mindig ragaszkodik a tisztességes kereskedő irótt és iratlan törvényeihez. Multjában erre van példa. Annak idején, az első világháború után, mikor még nem a washingtoni Fehér Házban lakott, kereskedelmi társaságot alapított, mely feladatát tűzte ki a német márkát és más német értékek vásárlását és eladását és ez annyira sikerült neki, hogy ez a társaság súlyos dollármilliókat keresett — yankee polgártársai kárára. Mint elnök sem tagadta meg kereskedelmi elveit. Az ötven ósdi, elavult amerikai torpedóromboló eladása Angliának ezt bizonyítja. És ha most hivatalos jelentés számol be róla, hogy Mr. Rooseveltnek kedvezett a horgászás, akkor a yankeek dörszölhetik a tenyerüket, mert bizonyos, hogy nem kicsi halak akadnak horogra. Az amerikai hivatalos jelentés egyelőre nem árulja el, hogy milyen halakat fogott Mr. Roosevelt, de rövidesen ez is ki fog derülni. Most elégedjünk meg azzal, hogy Mr. Roosevelt yachtjának vitorlát kedvező szelek dagasztották és horgát sem hiába vetette ki. Erre tanak az északamerikai haderők vezérkari főnökei, akik — mint azt a Radar a New York Herald Tribune jelentése alapján közli — asszisztáltak Mr. Roosevelt szerencsés horgászásánál, melyet élénk figyelemmel kísért Mr. Churchill is.

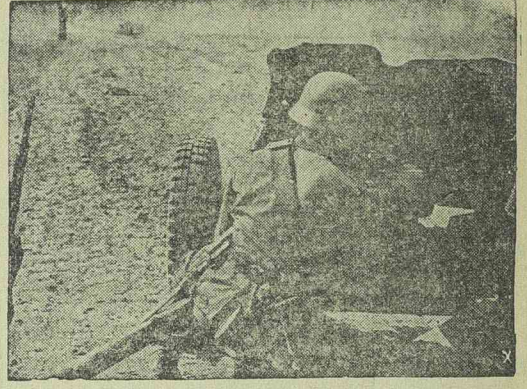
EGY MILLIÓ HADIFOGOLY vándorolt eddig a keleti harc térről a német táborokba. Katonai szakértők véleménye szerint ez a hadifogolyszám megfelel — a mai harci módokat tekintetbe véve — kerekén további három millió ember veszteségnek. Ilyen körülmények között a szovjet összes vesztesége eddig négy millió ember. Nem csekély szám ez, még akkor sem, ha feltételezzük, hogy Oroszország száznál több milliónyi lakossága mellett a mozgósítható haderő tízennyole millió. A tízennyole millió nem mind kiképzett katoná, hanem ebben bennefoglaltatik a hadsereghez tartozó mindenféle nem kombattáns elem is. Az aktív része a szovjethadseregnek pedig nem igen volt több ötmilliónál. Így a legjobb esetben is még egy milliónyi embere van a szovjetnek, akik harcra vehetők és ha a moszkvai urak azt jelentik, hogy ők győznek, akkor minden különösebb jóstehetség nélkül is megállapíthatjuk, hogy még néhány olyan győzelem, mint amilyent Szmolenszknél arattak és elpusztul az egész dicső szovj. hadsereg...

A német csapatok a szovjet sereg nyomában

Győzelmesen halad előre a német gyalogság Keleten

Német tankelhárító ágyu harcra készen

Törökország angol támadás esetén fegyveresen is megvédi semlegességét

A szovjet ellen folyó háboruban Törökország semlegességét fogadott és ehhez eddig pontosan ragaszkodott is. Amint a Rador Ankarából jelenti, törökországi politikai körök nagy idegesség-gel szemlélik a Közkeleten lejátszódó eseményeket.

Az angolok ugyanis Mossul környékén nagy csapatösszevonásokat eszközölnek. Attól tartanak Ankarában, hogy Anglia nem veszi tekintetbe Törökország és Irán semlegességét és ezeken a területeken át legyekszik kapcsolatot találni a szovjet haderővel. A jelek ugyanolyanok, mint voltak a Szíria ellen megindult angol hadműveletek alkalmával.

London célja nyilvánvalóan az, hogy Bakut megkaparintsa.

A török kormány nem engedett semmi kétséget arra

vonatközlő, hogyha Anglia hadműveleteket kezdene, melyek török területeket érintenek, fegyveresen is megvédi semlegességét.

Baku orosz kormányzóság a Kaspi-tenger partján Irán, vagyis a régi Perzsia határán. Kólaforrások híresek és ezekre szeretné Anglia rátenni kezét. Valószínűleg attól tartanak, hogy a német hadsereg gyors előnyomulás közben megszerezhetné ezeket a petroléumforrásokat is és ezzel a benzin utánpótlása nagyon meg lenne könnyítve. Az angoloknak ez a terve csak úgy hajtható végre, ha megsértik Törökország semlegességét. Az angol csapatösszevonások pedig erre engednek következtetni. Ebben az esetben Törökország elszánt arra, hogy fegyveresen is megvédi semlegességét.

lopott holmit (kegyszereket, egyházi ruhákat, stb.) meg is találtak. A templomból ellopott 20 kilogramm viaszgyertyát Popescu egy nőismerősénél, Nedoiu Floricánál találták meg. Popescut, akiről egyébként kiderült, hogy katonaszökevény is, átadták az ügyészségnek.

Lezuhant egy angol propaganda-léggömb

Stockholmból jelenti a Rador: A Stefani-iroda munkatársa közli, hogy a svédországi Skurup helység közelében lezuhant egy hatalmas léggömb, amelynek hajójában nagymennyiségű, holland nyelven írt, angol propaganda nyomtatványt találtak.

A léggömbön időzített robbanószerkezet volt elhelyezve, melynek meghatározott távolságban, illetve időben szét kellett volna vetnie a léggömböt, hogy így a röpíratok holland területen szétszóródjanak. Az utóbbi napok hatalmas esőzései következtében azonban a robbanószerkezet elázott és felmondta a szolgálatot.

Az angol szigetország a német előzónléstől retteg

Lisszabonból jelenti a Rador: A Stefani-iroda munkatársának értesülése szerint Angliában állandóan a német megrohanástól félnek. Kiténik ez többek között abból is, hogy Anglia egész területén gyakorlatokat tartanak az előzónlés elleni védekezés céljából, a sajtó pedig meszerü adatokat közöl arról a készülődésről, mellyel az esetleges német előzónlés kivédeni szeretnék.

A Stefani jelentése beszámol arról is, hogy Whigt szigetén hadgyakorlatot tartottak, mely alkalmából megrendezték a németek krétai támadását.

A harcban tankok, mőzarak vettek részt, valamint nagyszámu repülőgép. A támadó repülőgépekről nagyon sok ejtőernyős szállt le. A beszámolók szerint a védőseregek nem tudtak minden ponton eredményesen ellenállani a támadókkal szemben, végezetül azonban mégis — győztek. A hadgyakorlat három napig tartott.

Svéd misszionáriusok nyilatkozata a szovjet vallásellenességről. Szovjetországban az utolsó pillanatban megnyitották a templomokat és a börtönökből előhozott papokat arra kényszerítették, hogy istentiszteleteket tartsanak a szovjet fegyverek győzelméért. Ezzel félre akarták vezetni az orosz népet, de be akarták csapni az egész keresztény világot is. Svéd misszionáriusok, akik jól ismerik a szovjetben uralkodó egyházi helyzetet, most nyilatkozatot tettek közzé, amelyben intik a kereszténységet, hogy ne engedje magát félrevezetni. Emlékeztetnek Sztalin nyilatkozatára, amely szerint a „vallás a kommunizmus legnagyobb ellensége”. Kiemelik azután azokat az eszközöket is, amelyeknek segítségével a vörösök ki akarták irtani a vallásosságot az orosz népből.

Egy szép leány mosolyáért életével fizetett a mulatozó legény

Turnu-Severinből jelentik: A megyebeli Cornet községben borzalmas gyilkosság történt. Ünnepnapi éjszaka, a falu legényei és leányai a vendéglőben táncra perdültek s mint ilyenkor megesik, egy leányra két legény is szemet vetett.

Meg kell említenünk, hogy ekkor már a két legény, — Tudor N. Butoi és Bezergeanu borközi állapotban voltak. Heves szóváltás keletkezett közöttük, majd dulakodásra is került a sor.

A mulatozó ifjúság körében nagy riadalom támadt s amikor Butoi nem hagyta magát, több legény, névszerint Ciolan G. Vasile, Moleanu N. Vasile és Moleanu N. Stefan cerneti lakosok rárohantak Bu-

toira, aki a szomszédos Halanga faluból jött el a mulatságra.

Botokkal, dorongokkal, füttykösökkel addig verték a szerencsétlen fiatalembert, amíg eszméletét veszítve, összerogyott.

Butoi nem is nyerte már vissza eszméletét, hanem kiszáradva sebeibe belehalt. A leányok és gyerekek már a veszekedés kezdetekor a csendőrkért szaladtak, de mire azok odaértek, Butoi halott volt. A három gyilkost — akik tokrészek voltak, — azonnal letartóztatták és erős őrzet mellett vitték őket a csendőrségre, mert utközben a falu felháborodott népe megakarta a gyilkosokat lincselni. A vizsgálat a halálos verekedés ügyében tovább folyik.

Tizenháromezer kínai katona megfulladt a légvédelmi fedezékben

Kantonból jelenti a Rador: A francia Havas-OFI hivatalos hírszolgálati ügynökség a japán Domei-iroda értesülését továbbítja, mely szerint augusztus ötödikéről hatodikára virradó éjjel, egy japán légitámadás alkalmával, Csungkingban tizenháromezeröttszáz-

huszonnégy kínai tiszt és katona megfulladt a légvédelmi fedezékben. A szerencsétlenül jártak között van harminc tábornok és hetven más magasrangú katonatiszt is.

A csatornán mászott fel s a háztetőn hatolt be a székesegyházba egy notórius templomfosztogató

Turnu Severinből jelentik: A helybeli „Maioreii” görögkeleti templomban, valamint a „Grecescu” székesegyházban több ízben ismeretlen egyén betörést követett el s értékes kegytárgyakat, egyházi felszereléseket lopott el onnan.

Az erélyes hatósági nyomozás most eredményre vezetett s Popescu Adrian személyében elfogták a notórius templomfosztogatót. Kihallgatása során Popescu bevallotta, hogy a „Maioreii” templomba 1940 november 6-án, 1941 január 23-án és június 11-én tört be, míg a „Grecescu” katedrálisban ez év április 30-án, május 13 és 16-án, valamint július 28-án éjjel fosztogatót.

Popescut ezután a helyszínére vitték, ahol megmutatta, hogyan mászott fel éjnek idején a csatornán a templom padlásáig, ahol az egyik tetőablakon ke-

resztül behatolt az épületbe, ahonnan, amit csak tudott, ellopott.

A rendőrség emberei Popescu lakásán, az Apostoli-utca 13. szám alatt házkutatást tartottak és több

FORUM (Arad) nyáron is nagyfilmeket játszik. Tel. 20-10
Városunk egyedüli jól szellőztetett, kellemesen hűvös terme.

Ma premier! Egy grandiózus filmóriás! Tízezrek csatája a homoksvatagban! Dögkeselyűk a szudáni csatár fölött! Tüzes bélyeg a fehér ember homlokán! Véres ütközet a véréngző dervisekkel!

A NÉGY TOLL című világlágerban, a főszerepben JOHN CLEMENTS, JUNE DEPREZ, RALPH RICHARDSON és C. AUBREY SMITH

3. sz. Román háborus híradó és az 514. sz. UFA-híradó. Előadások 5, 7:15 és 9:30-kor.
3 kor matiné mérsékelt helyárakkal

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brațianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Halközségeknek, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

Kávó, kávé, hej tehetekávé!...

Az alábbiakat megszívlelésre ajánlom kávékedvelő sorstársaimnak. Tehát...

Barátom a szőke, jóévtágyu, olykor pápaszemet viselő fiatalember izgatottan állított be a kávéházba. Olyan izgatottan, ahogy még sohasem lehetett látni, megrendelte szokásos fekete-kávéját, amelyet majd a kiszolgáló személyzet jóindulata szerint öt, esetleg tíz perc múlva szitkozódások között nyel le (minden nap szidja és — mindennap megissza), kibökte:

— Törökországba megyek.

Nem is kísérleteztem azzal, hogy meggyőzzem, mi vár rá, utlevél, meggyás, egyszerűen regisztráltam a ténnyet — ideges emberről ajánlatos módszer:

— Kávézni, ugyebár?

— Röhögni fogsz kedves barátom, röhögni fogsz, boldognak megyek Törökországba.

Már a számon volt, hogy ilyen viselkedéssel valóban előbb-utóbb boldognak nyilvánítják, de akkor mi nek kell külföldre menni? Itt is vannak a korszerű ideggyógyászati minden vívmányával felszerelt ápolók (párnázott falak, gumidomínó csupa duplanyalocsal, hogy sohasse legyen vége a játéknak stb.), de ő félbeszakított:

— Ne érts félre, kérlek. Hallgass meg, mit olvastam, Törökországban egyéb korlátozás mellett bevezették a kávéjegyet is. A fogyasztók összeírása és a jegyek szétosztása annak rendje és módja szerint megtörtént.

— És te ezért Törökországba akarsz menni? Hiszen nálunk kapsz, amennyit akarsz.

— Ne szakíts félbe. Ez nem tréfa. Szóval kiosztották a jegyeket és akkor történt, az amiért elhatároztam, hogy elmegyek. Kiderült, hogy ismeretlen okból kifolyólag valamennyi ideggyógyintézet a megállapított fejadag kétszeresét kapta.

— Szén, tehát te emiatt szándékszol (szépen akartam kifejezni) ideggyógyintézetet ápolni menni?

— Igen, képzeld el, milyen nagyszerű török-kávé kapnék — ingyen.

— Mondd meg őszintén, — mert ez már sok volt, — kávé inni utaznál el, vagy boldognak távozol körünlő?

Tovább nem folytathattam, mert szőke, jóévtágyu, olykor szemüveget viselő barátom tényleg „ápol” módon kezdett viselkedni; és...

... és mivel izmosabb volt, mint én, e sorok a kórházi ágyon íródnak. „Ápol” lettem...

(Zero)

— **ÓFELSÉGE I. MIHAI KIRÁLY KITÜNTETÉSE ANTONESCU ÁLLAMVEZETŐNEK.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy Ófelsége I. Mihai király a Mihai Viteazul katonai érdemrend második osztályú jelvényét adományozta Antonescu Ion tábornok-államvezetőnek.

— Vasárnap istentisztelet tartanak az elesettek lelkiüdvéért. Bucurestiből jelenti a Rador, hogy Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes Nicodim pátriárkával történt egyetértésben rendeletet adott ki, hogy vasárnap az egész ország területén istentiszteleteket tartsanak az elesettek lelkiüdvéért.

— **Királyi palota a diákok használatára.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy Ófelsége Mihai király utasítására a Kiseleff szösszén levő királyi palotát a nemzetművelési minisztérium rendelkezésére bocsátották, amelyben egyetemi hallgatókat helyeznek el.

— **Olasz lapok Antonescu államvezető kitüntetéséről.** Rómából jelenti a Rador, hogy az olasz lapok hosszabb cikkeiben számolnak be Antonescu Ion tábornok-államvezetőnek a keleti arcvonalra érkezett olasz csapatok körében tett látogatásáról. Megemlékezik az olasz sajtó az államvezetőnek a Führer által adományozott kitüntetéséről, valamint három német tisztnek a Mihai Viteazul renddel történt kitüntetéséről is.

— **Ófelsége I. Mihai király és az anyakirályné kitüntetése a brani katonakórházban.** Bucurestiből jelenti, hogy Ófelsége I. Mihai király és Elena anyakirályné tegnap meglátogatta a brani kastélyban az Ileana főhercegnő által berendezett katonakórházat. A kórház, mint ismeretes, háromszázezer lei értékű felszerelési tárgyat kapott a főhercegnőtől. Ófelsége és az anyakirályné ajándékokat osztottak ki a sebesültek között.

— **Antonescu államvezető felesége Buzauban.** Buzauból jelenti, hogy Antonescu Ion tábornok-államvezető felesége pénteken az ottani hatóságok és a Vöröskereszt-Egyesület képviselőinek társaságában megtekintette a buzaui katonakórházakat. A hét kórházban elhelyezett sebesültek között az államvezető felesége ajándékokat osztott ki.

— **A bucarestij német követ üdvözlő távirata** Antonescu Ion tábornok-államvezetőhöz. Bucurestiből jelenti a Rador, hogy Killinger Manfred báró, bucarestij német követ Antonescu Ion tábornok-államvezetőnek a német Vaskereszt lovagkeresztjével történt kitüntetése alkalmából üdvözlő táviratot intézett az államvezetőhöz, melyben úgy a maga, mint a romániai német állampolgárok legszívélyesebb üdvözlését tolmácsolta.

— **Bessarábiai és bukovinai zsidó-érdekeltségek átvételük.** A nemzetgazdasági minisztérium felhívja a műszaki és szakmai iskolák román nemzetiiségű végzettségű, továbbá a kereskedőket és magántisztviselőket, hogy a bukovinai és besszarábiai zsidó-érdekeltségek átvételük érdekében jelentkezzenek a minisztériumban. A benyújtandó kérvényhez mellékeljék a származási bizonyítványt, beszámolót eddigi működésükről, a rendelkezésükre álló tőke és garancia nagyságát, végül az illetékes kereskedelmi kamara, vagy eddigi főnökönek ajánlólevelét.

— **Az állami tisztviselőnek gyermekeinek nyugdíj-jogosultsága.** Sokszor felmerült a kérdés, vajjon az állami tisztviselőnek kiskorú gyermekeinek van-e joguk nyugdíjra, ha apjuk, aki esetleg szintén állami tisztviselő, még életben van. Ezt a kérdést tisztázta most a legfelső semmitűzők egyik határozata, mely az általános nyugdíjtörvény haszonegyedik szakasza értelmében úgy döntött, hogy a tisztviselőnek gyermekeinek joga van nyugdíjra az anyjuk halála után, még akkor is, ha természetes gyermekek. A semmitűzők határozata értelmében a nyugdíj jogosultság megállapításánál nincsenek tekintettel a gyermekek anyagi helyzetére. Ha tehát az apa életben van és ezáltal nem vesztették el a legfőbb anyagi támaszukat, mégis élvezhetik az anyja után járó nyugdíjat, olyan mértékben, ahogyan azt a törvény megengedi.

— **Evangélikus lelkesválasztás.** Bohus Pál tb. főesperes, az apátai gyülekezet lelképásztora, magas korára való tekintettel nyugdíjaztatását kérte. Az eltavozás folytán megüresedett lelkesi állásra a gyülekezet július hó 27-én tartott közgyűlése Krajcsovic Tibor s. lelkeszt hívta meg.

— **Ujabb francia hadifoglyokat bocsátottak szabadon.** Párisból jelenti a Havas-OFI, hogy a német-francia megállapodás alapján újabb harminkétezer németországi fogolytáborokban levő francia hadifogly érkezett Chalons sur Marne keresztül Franciaországba.

— **Kommunista letartóztatások Franciaországban.** Párisból jelenti az NTL, hogy Dijon közelében a rendőrség hatvanegy kommunista letartóztatott, akiket munkatáborba szállítottak. A letartóztatottak legnagyobb része vasuti és postatisztviselő, de több tanító is volt közöttük.

— **Borzalmasan megcsontított gyermekholttestet találtak.** Ramnicul-Valceából jelenti, hogy az Olanesti folyócska partján, a mezőn a csendőrök tegnap borzalmasan megcsontított gyermekholttestet találtak. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a gyermek Pausesuti-Maglas községből származik és Gib N. Dumitrunak hívják. Juhokat legeltetett a mezőn s odahaza július 29. óta semmit sem tudtak róla. A gyermekholttest kezei össze vannak törve, testén súlyos zúzódások nyomai láthatók. A csendőrségnek tudomására jutott, hogy a gyermek néhány nappal ezelőtt több juhot elveszített s ezért odahaza nagyon haragudtak rá. Nincs kizárva, hogy az elvukult bosszu áldozata lett s ezen az alapon is folyik a vizsgálat.

— **Svájceban kivégeztek egy kémeket.** Bernből jelenti a Stefani iroda, hogy Henry Wreiti svájci alattvalót kémkedés miatt halálra ítélték és kivégezték.

— **A krakkói építkezések.** Krakkóban új részvénytársaság alakult meg két millió zloty apértékével. A részvénytársaság neve: „Város és lakásépítő” részvénytársaság, „Krakkó”. Célja: az új házak építését minél erőteljesebben elősegíteni, ezenkívül átveszi azoknak a házaknak az építését is, amelyeket már eddig megkezdték építeni, de valamilyen oknál fogva az építkezések abbamaradtak.

— **Fölakasztotta magát.** Rácz Károly, Onca-Sibululiban, eddig még ki nem derített okból, édesatyja istállójában fölakasztotta magát. Tettét későn fedezték fel s nem segíthettek már rajta.

INGYEN

INGYEN

küldjük a Déli Hírlapot e hó 15-ig minden új előfizetőnek, aki most megrendeli a lapot azért, hogy a

REGÉNYT

melynek közlését e hó 10-én, vasárnapon megjelenő lapszámunkban kezdjük meg, minden új előfizetőnk is elejétől olvashassa A regény címe

A VÖRÖS POKOL

és egy szerencsétlen ember kálváriáját, kalandjait, szenvedéseit, hűségét szerelmét és végül megváltását tárgyalja a bolsevista pokolból. Fizessen elő még ma és

AUGUSZTUS 15-IG
INGYEN kapja a Déli Hírlapot.

Lehár új operettje

Háboruban hallgatnak a muzsák. Ennek a mondásnak igazságáról napjainkban ismét meggyőződhetünk. Igen gyér a művészi termelés és ritkán támadnak átütő sikerű új színpadi művek. De az örökifjú Lehár Ferenc tehetségét nem fogja rozsdá. Tul a hetven esztendőn is maradéktalan termékenységgel ontja dallamgazdag műveit. Hamburgban ugyanis ismét Lehár-premier volt. A világhírű szerző legújabb művének címe „Gigolette”, amely ugy felépítésében, mint zenéjében csatlakozik többi hervadatlan remekműve diadalmas sorához. A mester legújabb operettje, melynek szövegét az olasz Carlo Lombardo és Giovacchino Forzano írták, nagy sikert aratott.

— **Német-olasz gazdasági együttműködés az elfoglalt területeken.** Rómából jelenti a Rador: A német külügyminisztérium kereskedelmi küldöttségének főnöke, Clodius dr. az olasz fővárosból visszautazott Németországba. Clodius római tárgyalásai a német-olasz háborús gazdasági együttműködéssel állanak összefüggésben. A tárgyalások befejezésekor Clodius dr. és Giannini szenátor német-olasz megegyezést írt alá az elfoglalt területek gazdasági megszervezésének ügyében.

— **Törvény az elesett katonák családjának nyugdíjáról.** Bucurestiből jelenti, hogy a közeli napokban megjelenik az elesett katonák családtagjainak nyugdíjáról és segélyezéséről szóló törvényrendelet.

A TIMISOARAI MENTŐK TELEFONJA: 44-44.

— **Bessarábiai és bukovinai köztisztviselők családjának beutazási engedélye.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy a miniszterelnökség határozata értelmében a Bessarábiában és Bukovinában szolgálatot teljesítő köztisztviselők családtagjai a család fő hivatali főnökének igazoló irata alapján szabadon utazhatnak a két tartományba.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arccrém, esteli és nappali használatra. 1 tégyei ára lei 60.—, GENIUS-puder 1 doboz ára lei 60.— FÖLDES GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— **Timisoarai mozgósítottak családtagjainak figyelmébe.** A timisoarai rendőrkvesztura felhívja mindazoknak figyelmét, akiknek valamely családtagját mozgósították, hogy a július 1-én megjelent rendelet alapján számukra biztosított kereskedelmi- és magánjogi előnyök elnyeréséhez szükséges úrlapok kitöltése végett jelentkezzenek az illetékes rendőrkörletnél. Közli a rendőrkvesztura, hogy a kerületi rendőrségnek naponta 10—12 és 18—20 óra között díjtalanul osztják ki ezeket az úrlapokat, melyeket kitöltésük után jegyzőkönyvvel a törvényszékhez terjesztenek fel. Az úrlapok szétosztása augusztus 8-án kezdődött s az az érdekeltek az illető családtag mozgósításától számított két hónapon belül vehetik át, illetve érvényesíthetik ezt a jogukat.

Fordításokat

magyarból németre és németből magyarra, irodalmi és szakműveket vállalkoz. Timișoara III, Strada Rusu Șirianu 2 szám

Mussolini fiát tegnap délelőtt nagy részvét mellett eltemették

A tragikusan elhunyt Mussolini Bruno kapitány és társai holttestét a pisai fasiszta párt székhelyen ravatalozták fel. A koporsókat tegnap Forliba szállították. A temetés ma, szombaton délelőtt lesz. Berlinből jelenti a Rador, hogy Hitler vezér és kancellár táviratilag fejezte ki részvétét a Ducenak fia halála miatt. Római jelentés szerint, a fasiszta párt titkára táviratot intézett a Ducehoz. A távirat a következőket tartalmazza: A szülői szívét hasogató büszke fájdalomban Olaszország fekete ingesei és az egész olasz nép Ön mellett áll és Önnel együtt gyászolja a nemeslelkű fiát, a bátor pilótát és három háború hősi harcosát. A pénteki olasz lapok kifejezték annak a mély fájdalomnak, amely Mussolini Bruno halálával az olasz népet érte. A világ minden részéből érkezett táviratok részvétüket fejezik ki a Duce fiának korai halála felett, akit bátorsága és a repülésben való szakértelme miatt mindenki megcsodált.

vettek mély fájdalomban. Fogadják odaadásom kifejezését. Cavallero tábornok, az olasz nagyvezérkar főnöke a haderő nevében fejezte ki részvétét Mussolini Bruno kapitány halála felett.

A tragikus módon elhunyt Mussolini Bruno temetése pénteken délelőtt ment vége. A temetési szertartást a pisai érsek végezte nagy papi segédlettel. A városban már a kora reggeli órák óta záradokolt a környék népe. Az elmúlt éjszaka folyamán és tegnap is hatalmas tömegek keresték fel a fiatal fasiszta hős ravatalát, amelyet valóságos virágerdő borított el. Pénteken reggel háromnegyed kilenckor érkezett meg a Duce, feleségével és családjával. Mussolinét a pisai érsek üdvözölte és úgy a maga, mint hívei nevében mélyeséges részvétét tolmácsolta a kormányelnöknek és családjának. Megrendítő pillanatok következtek ezután. Könnybe lábadt minden szem, amikor a Duce mélyeségesen megilletődve megállt fia ravatalánál, ahol hosszabban időzött, miáltal a gyászoló édesanyja, az elhunyt özvegye és a rokonság a ravatal körül csendesen imádkozott. A gyászszertartás befejeztével az elhunyt pilótatársai vették vállukra a koporsót és megindult a temetési menet. A város utvonalaiban a lakosság virágesővel árasztotta el a koporsót. A temetési szertartásan képviseltette magát a német katonai misszió is. Mussolini Bruno holttestét Forliban helyezik örök nyugalomra.

— A megyei prefektus ellenőrző körútja során meglátogatta Clisatou, Topoloveti, Padureni községeket. Nasta Alexandru ezredes megyei prefektust táján Munteanu kabinetfőnök is elkísérte.

— Nincs cukorhiány. A havi másfél kilogramos adagyon kívül a minisztérium újabb cukormennyiséget bocsátott Timișoara és a megye rendelkezésére. A megyei közellátási hivatal a város gazdasági hivatalát bizta meg azzal, hogy ezt a újabb cukormennyiséget ossza úgy ki, hogy abból mindenki kapjon. Az újabb cukormennyiség egyrésze már megérkezett, a többi utban van.

— Szigorú egészségügyi ellenőrzés. Bucureștiből jelentik: A közegészségügyi minisztériumhoz az utóbbi időben számos panasz érkezett, hogy lelkiismeretlen kereskedők romlott élelmiszert hoznak foralomba. A minisztérium utasította az alárendelt szerveket, hogy a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolják.

— A horvátországi muzulmánok hűségnyilatkozata. Zágrábról jelentik, hogy a boszniai muzulmánok küldöttsége jelent meg Pavelics Ante dr. horvát poglavnik előtt és hűségéről biztosította a horvát államvezetőt. Pavelics Ante dr. válaszában kijelentette, hogy a muzulmánok bizhatnak a horvát állam erkölcsi és anyagi támogatásában.

— Erzsébetvárosi lakosok zónaengedélyének látványozása a rendőrség közlése szerint augusztus 9 és 10 között történik. Ezen határidő után nem adnak látványozást. A látványozást felbélyegzett és a timișoara helyi önkormányzat felé kell küldeni. Az ideiglenes lakosoknak megvan az 1940. évi látványozás, azok az ideiglenes irat nélkül az egyszerű kérvény alapján megkapják a látványozást, akiknek ez nincsen meg, a zármazási bizonyítványt tartoznak csatolni a kérvényhez. A zónába a következő utcák tartoznak: Carol I.-ut 3-15, 45-57, 31-65, 38-58, Iosif Gal-utca 6, 5-7, Treboniu Laurean 2-10, 1-17, Domnita Balasa 22-42, 31-45, Plevnei-tér 4 és 7, Doja 2-14, 1-11, Timotei Cipariu, Motilor, Carpati, Caras, Milovul, Nicolint, Sf. Pavel, Barbu Catargiu, Simbolului, Dascal Lungu, Hermes, Stadion és Triumfului utcák egészen, Asanesti-tér 1 és 6, Radulescu-utca 2-6 és 1-3, Odobescu 8-38, 3-35, Romulus 32-82, 3-55, Bojina 28, Porumbescu 68-78, Brancoveanu 2-44, 1-47, I. Vasici 1-7, D. Perimetru 17, Sagului 1-45, Vlad 2-18, Eneasz 2-26, 1-25, Buzdugan-utca Sagului és a Raneti-ut közötti része, Iris 1-25, 2-22, Raneti 18-42, Chiriac az Iris és Vlad-utca közötti rész, Popovici Bercean 2-4, E. Perimetru intra. 40, 24, 6, 38, 12, 16, 45, 36, 30, 5, 31, Eroior dela Tisa a Sperantei-utcatól a Stefan cel Mare-utcaig, Sperantei az összes páratlan számok, Nero 20-28, 1-17, Trubadur 20-26, 17-37, Sf. Petru 3-12, Bisericii-tér 2-4, 1-3, Crucii-tér 2-4 és 3, Lalescu 2-6, M. Varlam 2-10, 1-15, Martir Popescu 1-9, Otul 6-10, 29-41, Sagului-ut 51-53, Chiriac 32-42, 27-39, Muresului 95, Muzicescu 70-76, P. Vasici 2 és 1-9.

— Új maximális árak Timișoarán. A város gazdasági hivatala a minisztérium rendelkezése alapján megállapította a husz új zsir új maximális árát, amelyek már életbe is léptek. A marhahús ára minőség szerint 120, 108 és 96 lej kilónként. A sertéskaraj kilója 150, sertéscomb 120, nyers szalonna 146 lei, háj 160 lei és zsir 170 lei kilónként. A juhhus 66-70 leibe kerül kilónként.

— Diák alakulatokat szerveznek Japánban. Tokióból jelenti a Rador, hogy a japán nevelésügyi minisztérium, elhatározta, hogy egyetemi hallgatókból és középiskolai tanulókból különleges alakulatot szervez. Az alakulatot minden olyan esetben felhasználják, amikor belföldön fegyveres erőkre van szükség.

— Árvis Buziașon. Silagiu község határában jégveréstől kísért felhőszakadás volt és az áradat Buziașra zúdult, amelynek mélyebben fekvő részei víz alá kerültek. Egyik-másik helyen hetven centiméteres víz állott és az áradat elborította a fürdőnark egy részét is. Az áradat folytán 3-4 ház összedült. A jégverés nagy kárt okozott a földekben levő gabonában. Különösen Silagiu határában, ahol a kukorica és a szőlők egyrésze is elpusztult.

— Adományok. A timișoarai magyar gyermekotthon számára az Irgalmasrend 1000 leit, Prohászka Edéné tíz kilogramm gúzt, Ungor Ági 250 leit, Blaskovics-telepi magyar nők főzelekkéket, tojást, gyümölcsöt és cukrot, Wessely Erzsébet játékokat, Brüll tojást, gyümölcsöt, játékszert és hócipőt, Hilt Lajos negyven darab tojást, Hulda Pál huszonöt darab tojást, N. N. tíz kg. lisztet, dr. Balog lekváros üvegeket és tojást Öv. R. L.-né pedig gyümölcsöt adományozott. — A Vingán élő nyolcvanegy éves Talpai Pál részére S. G. 100 leit és B. B. 20 leit adott.

— Idegen kémelet fogtak Svédországban. Stockholmból jelenti a Stefani iroda, hogy a rendőrség négy munkást letartóztatott, akiket idegen hatalom javára elkövetett kémkedéssel gyanúsítanak. A munkások közül az egyik a Szovjetből való.

— Timișoara város segélymozgalma a sebesültek és az elesettek hátramaradottjai számára. valamint a hibájukon kívül szükségbe került szegények támogatására, megkezdődött. Hétfőtől kezdve a város tisztviselői házról-házra járnak gyűjtővekel. A tisztviselők el vannak látva igazolvánnyal.

Mozi

A nagy dán film

Valamikor régen, amikor először incult hódító utjára a film, a danok voltak legnagyobb mesterei az új műfajnak. Esemény volt minden bemutatás, különösen amikor Asta Nielsen és a daliás Psylander játszották a főszerepeket. De később a dán film hanyatlásnak indult, előretört az amerikai filmművészet, előretört később Németország és Franciaország is, messzi maga mögött hagyva a jobb művészi sorsra érdemes kis országot. Ugyálszik azonban, hogy a dánokban ismét felébredt a művészi becsvágy. Most készült el a legújabb dán film, amely nemcsak a legnagyobb művészi gonddal van megcsinálva, hanem igen nagy költségbe is került. Három millió koronába került az előállítás. Így minden második dán embernek meg kell azt nézni, hogy megtérüljenek költségei. Mindenki szerelmes, — ez a címe a legújabb filmnek, amely talán a dán filmművészet újjáéledését fogja jelenteni, ha olyan sikere lesz, amilyent a szakemberek várnak tőle.

Szombaton, augusztus 9-én Timișoarán a mozik műsora a következő: Apolló: Találkozás az erdőben; Capitol: A sorhajszolta lélek; Thalia: Az égszínké selyemruha; Corso: Szesély; Roxy mozi: A csavargók paradicsoma.

Ugyeletes gyógyszerárak

Szombaton, augusztus 9-én Timișoarán a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Götz-gyógyszertár, Gyárvárosban a Maszallits és Zeiner-gyógyszertárak, Erzsébetvárosban a Sárga-gyógyszertár, Józsefvárosban az Ungváry-gyógyszertár, Mehalában a Corvin- és Fratefán a Panajoth-gyógyszertár.

A borzalmak szigete melyen ókori szörnyetegek regélnek évezredek előtt letűnt világ csodáicól

Messzi a Csendes Óceánban, az egyenlítő vonalának szomszédságában fekszik néhány apró sziget. Vulkanikus a talajuk, valamilyen irtózatosszerű tengeralatti kataklizma dobta fel ezeket a még egyre füstölő krátercsucsokat a tenger színe fölé. Földi világunknak olyan része ez, amelyet ember lába még alig taposott. Amennyire a történelem vissza tud emlékezni, mindössze hét vagy nyolcszor jelent ott meg expedíció, sőt akad a Teknősbéka szigetcsoporthoz bizonyára olyan apró sziget is, amelyen még nem járt ember soha.

Ez az expedíció között most száz éve volt egy, amely sorsdöntő szerepet visz az emberi tudás fejlődésében. A huszonöt éves Darwin kereste fel akkor a titokzatos szigeteket és itt fogamzott meg benne, ötheti tartózkodás után, a földi élet eredetéről szóló műve. Különben bizony siralmas vidék ez. Equador állam részéről, amelyhez a sziget jogilag tartozik, néhány évtizeddel ezelőtt kísérlet történt arra, hogy fegyverrel alkítsák ezt a siralomvölgyet, a kísérlet azonban csődöt mondott, mert itt az élet még az emberiség e kiűzött páriái részére is lehetetlen.

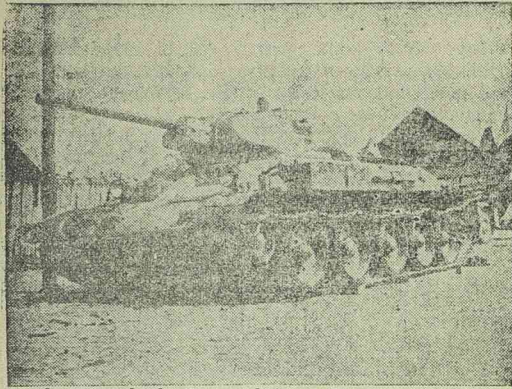
A napmelegtől izzóvá forralt lávák közt csak apróra elnyomrodott tövises kaktuszok birják ki a pokoli hőséget, másfajta növényi élet alig akad.

Emberszem nem látta állatok, valóságos ősvilági szörnyetegek élnek ezeken a szigeteken. Mintha a Föld életének filmjét visszapergették volna, úgy bukkanak itt a szemlélő elébe az anti-diluvialis sárkányok, óriási teknősbékák, amelyeken ember nyargalhat. Az állatvilág itt nem ismeri a félelmet. Sasok és furcsa formájú féligmadarak bátran bejárják az embert, nyugodtan meg lehet őket fogni, nem is sejtik, hogy milyen veszedelmezt jelent a teremtés koronájának megjelenése számukra.

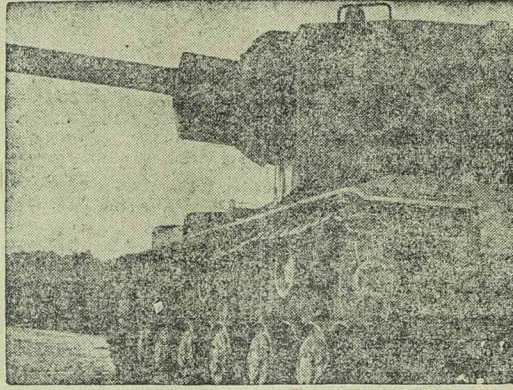
Ugyyszólván Darwin óta nem járt már a Galapagos szigeteken tudományos kutató. Néhány évvel ezelőtt azonban ismét elvonult oda egy newyorki természettudósokból álló expedíció, amely pontosan száz órát töltött a szigeten s már sietett is a lehetetlen körülmények közül vissza a civilizált világra. De ezalatt a négy nap alatt fényképezőgéppel, filmfelvévőgéppel, ceruzával, és ecsettel, valamint gyűjtődobozzal és hálókával az ismeretlen életnek ezernyi változatát örökítették meg és hozták el Amerikába. Négy nap alatt hatvanegy újfajta, eddig ismeretlen élőlényt gyűjtöttek össze.

Ezeknek a megdöbbentően furcsa állatoknak mind az a sajátosságuk, hogy átmenetet alkotnak a Föld őskorának és mai korszakának állatvilága között. Elhozták az iguant, a molochot s a többi retentő külsejű s alapjában véve mégis oly jámbor csuszómászt. És eme fantasztikus szörnyetegek óriási gyilkos sárkányok mesélnék arról, hogy millió és millió évekkel ezelőtt milyen is lehetett az élet. Az amerikai szárazföldről már eltűntek ezek a rémek, de a

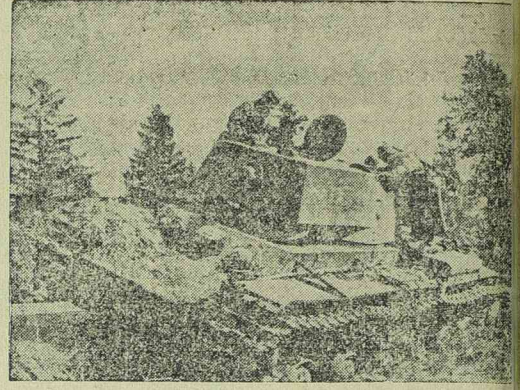
SZOVJET PÁNCÉLOSÓRIÁSOK PUSZTULÁSA

A német tüzérség ilyen géphernyókat semmisít meg százával

Szovjet nehézpáncélos a németek hadizsákmányai között

Megbénított vörös harcikoszi: egy város szélén zsákmányolták a németek

Körösi K. Sándor (Berlin)

Találkozás Berlinben a magyar regénnyel

Ajándékot kell vennem egy német ismerősömnek és csak jó, színvonalas könyv, regény jöhet számításba. Utba ejtem tehát Berlin szellemi központjának egyik legnagyobb könyvkereskedését s mindenképpel szemügyre veszem kirakatát.

A kitétt könyvek zöme politika. S noha a Szovjetunió elleni hadjárat mindössze néhány hete folyik, nagyrészt szovjet- és bolsevizmusellenes irodalom, ennek minden lehető válfajában. Magától értetődőleg nem új, hiszen ilyen rövid idő alatt még nem is lehetett friss írásokat kiadni: a könyvkereskedők és kiadók egyszerűen előszedték mindazt, amit 1939. augusztusának végén hirtelen el kellett tüntetniük. Szépen, gondosan megőrizték; nyilván sejtették, hogy ennek a rengeteg könyvnek majd újból megjön az ideje. Ime, meg is jött, hamarabb, mint várták.

Három erdélyi könyv

A bolsevizmus-ellenes literatura most háttérbe szorítja az Amerikáról, meg a Közél- és Távkeletről szóló különféle írásműveket is, amelyek egy hónappal

A drága „von Gulácsy” és a szétkapkodott Harsányi meg Vaszary

Igyekszem leplezni, hogy magyar vagyok (különösen német kiejtés szerint, amugyis többnyire amerikaiak vélekednek) s eként érdeklődöm az üzletben a főelárúsonótól:

— Milyen az az Irene von Gulácsytól való regény és mibe kerül?

— Kitől, kérem? Gullasch... Gulaschi? Nem ismerem, nálunk nincs meg...

— De hiszen kint van a könyv a kirakatban.

Zavarba jön, amikor pedig bevétetem, restelkedve mentegetőzik:

— Tudja, kérem, ez még egészen ismeretlen író. Azaz, igen, írónő. Még nincs bevezetve. És még nem olvastuk... Tizenegy márkába kerül... Bizony, meglehetősen drága, de hát, nemde, nagy mű? Különben ön az első, aki kéri...

Együtt nézegetjük „A fekete völgyek” német kiadását s a komoly, egyébként tájékozottnak mutakozó elárúsonót közben csak tölem tudja meg, hogy a szerző magyar. Erre sietve másik két könyvet hoz elő. Egyik a meggyiszini Nyirő-regény.

— Ha az önnek tuldrága, vegye valamelyiket ezek közül. Nagyon ajánlhatom, különösen ezt az újabbat, — s a meggyvöröset nyomja a kezembe. —

Egy szerencsés könyvboríték és még szerencsésebb cím

Lapozgatom a két Nyirő-könyvet. A régebbi „Die Schneberge” (A havasok könyve.) Az új, a meggyiszini-borítékos. Az én népem-nek a fordítása a megkapó Hölderlin-mondattal, mint kétségtelenül ötletes címmel, amelyet csak kisbetűsen írtak s ezáltal még vonzóbbá tették... „den keiner trägt das leben allein — hisz' senki sem hordozza az életet egyedül” — ugyan melyik német ne figyelne fel egy ilyen című könyvre és ne szeretné elolvasni?

Lelkemre mondom, semmiképpen sem vagyok elfogult Nyirő iránt, de természetesen ezt a könyvet vettem meg ajándékkul egy német ismerősömnek, annyival inkább, mert ráadásul nem is tuldrága, — hét nárika.

A könyv mindenképpen, külsejénél és belsejénél fogva egyaránt tetszetős, címe által pe-

ezelőtt még a legjobb helyeket foglalták el a könyvesboltok kirakataiban. A tiszta szépirodalom a kirakati helyezettség dolgában még rosszabbul jár, de ennek ellenére nem sokára megkapta a szememet egy meggyiszini, kalotaszegies alapmintázatu könyvboríték és fehérbetűs címe:

Josef Nyirő

(igen-igen, szedő és korrektor ur, rövid „ö” betűvel, nem én hibázok!)

Denn keiner trägt das leben allein.

Valamivel később az egyik sarokban többek között meg ezt a két, szintén izléses, de kevésbé feltűnő kiállítású könyvet is felfedeztem:

Irene v. Gulácsy

Die schwarzen Freier.

Aron Tamási

Ein Königssohn der Szekler.

Ezek itt német nyelven a legújabb magyarok, az erdélyi „elszülöttek” a berlini könyvkereskedésekben.

Wunderbar, herrlich, etwas gans besonderes! Mostanában nagyon veszik ezzel a másikkal együtt. Dieser Nyirő (a nevet meglepően jól ejti ki) wird am meisten verlangt, őt keresik a legjobban, amióta Harsányi és Vaszary könyvei kifogytak. (Harsányit különben ismét rosszul, Hárzani-nak mondta, Vaszary nevét pedig még furcsábban, mondhatnám nevetségesen ejtette ki, úgyhogy felöltött agyamban, nem lenne-e célszerű, ha

a magyar irodalmi termékek más nyelvekre való fordításainál a könyv belső címiapjának a látán, ahol a mű eredeti címét és egyéb adatait megadják, a szerző nevének helyes kiejtési módját is feltüntetnék,

hadd tudja az idegen, hogy kell a nevet kimondani; ha ugyanis a jó magyar kiejtéssel emlitem, többnyire jóideig nem értik, kiről van szó. Egyáltalában nem kellene-e minden könyvben egy kis tömör ismeretést adni szerzőjéről és hazájáról?... Merj különösen az „Ungarische Rapsodie”-nak meg a „Mit den Augen einer Frau”-nak, aztán a „Sie”-nek és a „Mon petit”-nek (ez a két utóbbi való Vaszary Gábertól) nagyon nagy a sikere. Ugyszólván naponta keresik most is, de sajnos... sie sind völlig vergriffen, teljesen elkeltek, szétkapkodták.

díg rögtön vonatkozásba kerül a német olvasóval.

Minden tekintetben tetszett is ismerősömnek úgy, hogy biztosan tovább fogja népszerűsíteni. Ennek szívből örülök, ellenben a szerző nevének rövid „ö”-je a szemrevaló, csinos könyvborítékon még ma is bánt. Borzasztó szépséghiba?

Nyirő csak ezzel a könyvével rugtat itt gyorsan Harsányival és Vaszaryval egy sorba, a kedvelt magyar írók élsapátába. Ha „Az én népem” eredeti magyar címet egyszerűen lefordították volna németre, valószínűleg ma is ott tartana, ameddig a „Die Schneberge”-vel jutott, azaz még messze a hatalmas német nyelvterületen „befutottak” mögött s nevének — akár a Móríc Zsigmondét, Zilahyét és másokét — csupán az irradalomtanulmányozók kasztjában ismer-

nek, a könyvesbolt elárúsonója azonban nem j gyezte volna meg magának a gyakori emlegetés folytán. És nem ajánlhatná a könyveit...

Mindennél fontosabb a jó cím

Ez a története a németre fordított magyar könyvvel itt, Berlinben, véletlenül történt találkozásomna. Sok tanulságot vontam le belőle s aligha ártana, ha e azok is megtennék, akik a magyar irodalom külföldi népszerűsítésével foglalkoznak.

Valahogy úgy kéne csinálni, ahogy Nyirő „Az én népem”-jével akarva, vagy akaratlanul, de mindenesetre hasznosan történt. Köztudomásu, hogy formától, a mikéntől sok, gyakorta minden függ is egy

egy könyv sorsát eleve nagy mértékben, ha ugyan nem éppen döntően befolyásolja a címe és „külsőalakja.”

Kivált itt, ahol az egyik legnagyobb könyvkereskedő vezető-elárúsonójának a határozott állítása szerint a többi külföldi és német szépirodalomból jellemző módon a „jó című” regények mennek a legjobban. Kifejező cím nélkül a legjobb könyv is nehezen tud a közönséghez hozzáférközni.

Rádió

SZOMBAT, AUGUSZTUS 9.

Bucuresti: 6. Indulók, hírek, hangverseny. 12: Hangverseny. 13: Hírek. 13.20: A hangverseny folytatás. 13.50: Német nyelvű hírek. 14: Rádióhíradó. 14.20: Katonaóra. 15.30: Szüneteltetés órája. 17.30: Hírek. 17.45: Előadás. 18: Hanglemezek. 19: Társadalmi szemle. 19.15: Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20: Rádióhíradó

Rövidhullámú román adó. 23: Német nyelvű adó hanglemezek. 23.20: Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40: Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24: Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I. 6.40: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: A ma humora (felolvasás). 10.45: Mire nézzünk meg? (felolvasás). 12.40: Hírek. 13.30: Hanglemezek. 14.30: Hírek. 15.20: Mursi Elek cigányzenekar. 16.15: Helyszíni közvetítés. 16.45 Hírek. 17.15: Tánccen. 17.55: Szíriai várak (felolvasás). 18.20: Olasz dalok zongorakísérettel. 18.45: Külföldi negyedóra. 19: Hírek. 19.20: Stefánia Imre és Lászlóffy Margit kéztengorás hangversenye (Bach, Ravel, Granados és Kreisler). 19.50: Előadóművészek beszégetések. Homér és Osszián. Irta Hankiss János dr. Közreműködik Major Tamás, Ungváry László és Váconyi Zoltán. 20.25: Közvetítés és Ujságírónap angol nyelvű hangversenyéről (Operettkavalkád 13 képből). 21.40: Hírek. 22.10: Táncclemezek. 22.20: Közvetítés a magyar olasz atlétikai viadal első napjáról. 23: Idegennyelvű hírek. 23.25: Horváth Elemér cigányzenekara. 24: Hírek.

IGAZOLVÁNYKÉPEK

PORTRÉK

MŰVESZI KIVITELBEN
JUTÁNYOS ÁRON
KÉSZÜLNEK.

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

TIMIȘOARA I, PIATA LIBERTĂȚII 4

SPORTTESEMÉNYEK

PAPIRFORMA SZERINT

Olaszország—Magyarország 17:17

az atlétikai versenyszámokban egyéni teljesítmények szerint

Ma délután kezdődik Budapesten az Európa-erte érdeklődéssel várt magyar—olasz atlétikai találkozó. Ha az idei év legjobb egyéni teljesítményeit vesszük alapul, akkor győzelmek dolgában a két ellenfél döntetlenül végezne az egyéni versenyszámokban, de

a váltókban az olaszoktól már nem lehet elvitatni az elsőbbséget.

Ássuk a két ország legjobbainak az ideai legjobb eredményeit:

100 m.: Mariani 10.5, Korompai 10.8, 200 m.: Mariani 21.7, Csányi 22 mp., 400 m.: Lanzi 47.1, Polari 49.4, 800 m.: Lanzi 1:49.3, Hires 1:53.6, 1500 m.: Gabó 3:52.6, Vitale 3:57.8, 5000 m.: Szilágyi 14:38.6, Aviaqua 14:52.4, 10.000 m.: Csaplár 30:25.6, Beacua 30:33.6, 110 m. gát: Facchini 14.4, Szabó dr. 14.9, 400 m. gát: Missoni 53.3, Kiss 55.2, magasugrás: Compagner 193, Tordai 182, távolugrás: Gyuricza 22, Maffei 700, rudugrásban: Zsuffka és Romeo egyformán 4 méter, hármasugrás Dusnoki 14.40, Balja 14.08, súlylökés: Német 14.96, Profeti 14.84, szkoszvetés: Kulitz 52.40, Consolini 51.05, gerely-

hajítás: Várszegi 65.31, Rossi 62.38, kalapácvetés: Taddia 51.96, Német 49.37.

Tehát az ideai év legjobb teljesítményeiben nyolc számban az olaszok és ugyancsak nyolc számban a magyarok állnak első helyen, míg egy számban egyforma teljesítményt nyújtottak.

Ha már most a papírforma lenne a mérvado, akkor az egyéni teljesítményeknél 17:17 arányú eldöntetlen lenne az eredmény.

Váltókban persze az olaszok jobbak és ez az azurkék felé billenti a mérleget még a papírformában is. A papírforma azonban csak az esélyek mérlegelésénél számíthat alapul, mert a valóságban a pályán sok kis körülmény, a pálya, az időjárás, a közönség, meg az egyes versenyzők pillanatnyi diszpozíciója dönti el egy verseny sorsát. Az olaszok az erőnlétükre nagyon vigyáznak, mert már szerdán Bécsben voltak, ahol könnyű edzést tartottak a Práter-stadionban és csütörtök óta már Budapesten tartózkodnak. Tehát kipihten indulhatnak a ma délután kezdődő nagy viadalon.

A lisszaboni Sporting labdarugóegyesület a portugál nemzeti bajnokság megnyerése után most kupagyőztes is lett. A Sporting a döntő mérkőzésen legyőzte a Belenenses együttesét.

Sport-Foto-Optic
A legelőssb sportcikkék és azok javítása
A. M. Mülley-nél
TIMISOARA
I, Str. Solderer 11
Telefon 10-19 Fióküzlet: IV. Bul. Berthelot 10

A francia Joye 400 m-en 50 mp-es idővel győzött. 5000 m-en Chatillon 15:46.4 időt ért el, míg diszkoszvetésben 44.15 m.-t értek el.

fentiekén kívül a kérelmezőnek fel kell tüntetnie a rendelkezésre álló saját és idegen pénzügyi eszközöket és hiteleket, az utolsó három évben vásárolt gabonamennyiség átlagát tiztonnás vagonokban kifejezve, az 1940—41. évben saját tulajdonat képező, vagy bérelt gabonarakárakat és ezek befogadóképeségét és végül üzleti szervezetének rövid leírását. Külön feltüntetendő, hogy a kérelmező mely megyékben kíván gabonavásárlást végezni, miután a hivatal nem ad engedélyt azokra a megyékre, amelyekben a termék gyenge volt és az illető megye szükségletét sem fedezi. A kérvények benyújtásának határideje augusztus 15-én lejár.

A központi gabonahivatal a nagyobb gabonakereskedelmi vállalatoktól készített kimutatás alapján rejtve az ineto vanalat szemelvet, fiokjait és ügynökségeit, annak megjeloleset, vajjon saját neven, vagy pedig más számlájára végez gabonavásárlást és azoknak a megyéknek a nevet, ahol a vállalat gabonát kíván vásárolni. Ezek a vállalatok kötelesek közölni a központi gabonahivatallal a vásárolt, eladott, a lekötött és rendelkezésre álló mennyiségét és a készleteket, továbbá minden jelentést, amelyet a hivatal kér. A buza-, rozs-, árpa- és zabvásárlásról minden szombaton jelentést kell tenni a hivatalnak. Ebben feltüntetendő megénkint a termelőtől és kereskedőtől vásárolt összesített és a gabonakereskedelmi vállalatoktól vásárolt részletezett mennyiség.

Az eladásokról hasonlóképpen minden szombaton jelentést kell tenni. Rejtve a márnoknak és mas gabonafeldolgozó vállalatoknak, egyes vállalatoknak és exportra eladott mennyiség, egy a vételről, mint az eladásról készített neti jelentésben külön megjelölendő a lemondott és le nem szállított mennyiség. A gabonahivatal kérelmére bármikor, de legalább minden negyedik szombaton összesített jelentést kell küldeni, feltüntetve a lekötött gabonamennyiséget, külön a behajózott, a tárolókban levő, a termelőktől s helybeli kereskedőtől és végül máa gabonakereskedelmi vállalatoktól vásárolt mennyiséget.

Gyenge a kínálat a cipőpiacon. Az Argus című bucurestii közgazdasági lap szerint a cipőpiacon gyenge a kínálat, mert a talpbeszerezési nehézségek miatt a kereskedők nem tudnak áruhoz jutni. Különösen férfibakancsokban van hiány.

Négy hónap alatt kétszázhuszonhat egyéni cég létesült Timisoaran. A timisoari kereskedelmi kamara mellett működő céghivatal közlése szerint az év első négy hónapjában kétszázhuszonhat egyéni céget jegyeztek be, amelynek tőkéje 39 millió 418 ezer 78 lei. Ugyanezen idő alatt huszonegy társaság alakult 18 millió 600 ezer lei alaptőkével. A törölt egyéni cégek száma kétszázhatvanhárom, míg a társascégeké tizenkilenc.

Forgalmi engedélyhez kötötték a gyapjuszállítást. A közellátási államtitkársághoz az utóbbi időben számos panasz érkezett, hogy a belföldi gyapjuval az érdekeltek meg nem engedett üzérkedést folytatnak. Ennek megakadályozására most az államtitkárság elrendelte, hogy az ötven kilogramon felüli gyapjuszállítmányokhoz forgalmi engedélyt váltssanak. Az engedélyt az illetékes kerületi adóhivatal állítja ki.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.55—45.26. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral): 3.22—3.34. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 757.44—787.26, egyiptomi font 776.91—807.50, palesztini font 760.29—790.21.

Határidő napló

AUGUSZTUS 10:

Kertészetek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

AUGUSZTUS 11:

Azok a vállalatok, amelyeknek 1940 október 5 utáni keltezésű igazolás van a birtokukban arról, hogy a kérdéses vállalatnál nem működött románosítási kormánybiztos, ellenőrző felügyelő vagy különleges kormánybiztos, ezeket az igazolásokat eddig a napig tartoznak eljuttatni a románosítási és telepítési államtitkársághoz.

AUGUSZTUS 15:

Zsidó alkalmazottak bejelentése a központi románosítási hivatalnál. Feltüntetendő az alkalmazott neve, hivatali beosztása, iskolai végzettsége, egyéb pénzbeli, vagy természetbeni járandósága, valamint az is, hogy az illető vállalat, a központi románosítási hivatal, illetve a munkahelyező hivatal milyen intézkedést tett a zsidó alkalmazott pótlására.

CAMT-játékosok figyelmébe. A CAMT futballszaksztályának vezetősége felkéri összes aktív futballistáit, hogy holnap, vasárnap jelenjenek meg a tanul-pályán, délelőtt tíz órakor kezdődő edzésen. Az edzést Falb Gyula szaksztályi vezető irányítja.

Sport hírek mindenfelől

A spanyol atlétikai bajnokságokon a következő eredményeket érték el: 200 m.: 23.6, 800 m.: 1:59.2, 1000 m.: 15:24.5 (spanyol csucs.), 400 m. gát: 61 mp., 1000 m. akadályfutás: 10:00.5, magasugrás: 170 cm., hármasugrás: 13.23, rudugrás: 325 cm., súlylökés: 1.73 m., diszkoszvetés 37.67 m.

Newyorkban a néger Borican 5892 ponttal tizróba bajnok lett.

KÖZGAZDASÁG

A romániai és magyarországi kisebbségi pénzintézetek ügyének rendezése

Néhány hét előtti híradásunk szerint a nemzeti bank közölte a romániai magyar bankszindikátussal, hogy ugyanazt az eljárást kívánja gyakorolni, amelyben a magyarországi román bankok részesülnek. A delegitő és méltányos megoldás érdekében Gyárfás Elemér dr. a Romániai Magyar Népközösség és a bankszindikátus elnöke még annak idején Budapestre

utazott, ahol érintkezésbe lépett az illetékes magyar bankkörökkel, amelyeket tájékoztatott a helyzetről. Mint most a Tribuna Ardealului, a magyarországi románok orgánuma írja, az Albina, Banca Romaneasca, Banca Centrala és Banca Victoria képviselőiből alakult bizottság a magyar nemzeti bank vezetőivel folytatandó tanácskozás érdekében a magyar fővárosba utazott.

A közellátási államtitkárság újabb intézkedései a gabonakereskedelemeről

Augusztus 15-ig kérhető a gabonakereskedők névjegyzékébe történő felvétel

A közellátási államtitkárság most kiadott rendelkezésben kiszélesítette a központi gabonahivatal hatáskörét. Kimondja a rendelet, hogy a gabonahivatal bocsátja ki a gabonakereskedelmi gyakorlásához szükséges engedélyeket, ugyancsak a hivatal állítja össze a nagyobb gabonakereskedelmi vállalatok jegyzékét és végül irányítja és ellenőrzi a gabonakereskedelmi vállalatok működését olyanformán, hogy megállapítja vásárlási körüket és intézkedik az általuk vásárolt gabonamennyiség rendelkezéséről.

A közellátási államtitkárság rendelkezése a továbbiakban kimondja, hogy azoknak a gabonakereskedőknek és gabonakereskedelmi vállalatoknak, amelyek több megye területén végeznek gabonavásárlást, az ehhez szükséges engedély elnyeréséért a központi gabonahivatalhoz kell fordulniuk, míg azok a gabonakereskedők, akik csupán egyetlen megye területén vásárolnak gabonát, az illető megyei gabonahivaltól kapnak engedélyt. Gabonavásárlási engedélyt tartoznak kérni azok, akik saját ne-

vükben gyakorolják a gabonakereskedelmet és azok, akik más nevében üzik. Így engedély kell a külföldi cégek belföldi fiókjainak, ügynökségeinek és képviselleteinek, a bel- vagy külföldi cégek számára gabonavásárlást végző ügynököknek, képviselőknél és bizományosoknak, gabonabizományos cégeknek, amelyek az eladók és vevők között közvetítenek. Az árutozsde mellett működő hivatalos közvetítőknél nem kell engedélyt kérniük.

Az engedély iránti kérvényhez melléklendő a cégjegyzői hivatal száma, amennyiben van, a gabonaközpont engedélyének száma, születési anyakönyvi kivonat, vagy keresztlevele, állampolgársági és származási bizonyítvány. A közkereseti és betéti társaságoknak valamennyi tag születési bizonyítványát, vagy keresztlevelet, valamint állampolgársági és származási bizonyítványát csatolniuk kell. A részvénytársaságoknak az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak, valamint a legutóbbi közgyűlésen résztvevő részvényesek állampolgárságának és származásának igazoló iratát kell mellékelniük. A

Az aiudi református Bethlen kollégium tanítóképző-intézetének igazgatóságától

976—1940/41. szám.

TÁJÉKOZTATÓ

Az 1941/42. iskolai évre szóló felvételek tárgyában.

Az aiudi ref. Bethlen kollégium tanítóképző intézete 8 osztállyal nyilvánossági joggal működik. Végzett növendékeit magyar tanítási nyelvű elemi iskolákban való tanítása képezi. Új növendékek csak az I. és V. osztályba vehetők fel. Az I. osztályba felvételnek olyan egészséges szervezettel, jó zenei hallású református, evangélikus, unitárius és római katolikus vallású ifjak, akik szeptember hó 1-én 11—14 életévüket betöltik és az elemi iskola IV—VII. osztályai közül valamelyiket sikerrel elvégezték. A felvételi kérések az iskola igazgatóságához címezve román nyelven szerkesztendő, 9 lei okmány. és egy leu repülőbélyeggel ellátandók és a következő okmányokkal szerelendők fel: 1. születési anyakönyvi kivonat; 2. keresztlevél; 3. állampolgársági bizonyítvány; 4. ujjraolási bizonyítvány és 5. iskolai bizonyítvány. Akik nem állami elemi iskolából kéri felvételüket, azoknak iskolai bizonyítványát a megyei tanfelügyelőségnek juttatni kell. A jó zenei hallást az elemi iskola kántortanítójának, a jó egészségi állapotot valamelyik hátsági orvosnak bizonyítványával kell igazolni. A kéré-

vények pontosan felszerelve augusztus 20-ig az iskola igazgatóságához adandók te.

A végleges felvétel a szeptember 6-án reggel 8 órakor kezdődő felvételi vizsga sikeres letétele után fog megtörténni. E vizsga tárgyai a IV. elemi osztály tananyaga szerint: román nyelv, magyar nyelv, mennyiségtan, Románia történelme és földrajza.

Az V. osztályba olyan tanulók vehetők fel, akik a tanítóképző vagy más középiskola alsó tagozatát sikerrel elvégezték és a szeptember 6-án reggel 8 órakor kezdődő kiválogatási vizsgát sikerrel leteszik. E vizsga tárgyai a középiskolák IV. osztályának tananyaga szerint: román nyelv, magyar nyelv, francia nyelv, mennyiségtan, Románia történelme és földrajza. Azok a tanulók, akik az I—IV. középosztályt nem a tanítóképző intézetben végezték, a vizsga sikere után tartoznak az I—IV. képző osztály hegedű anyagából különbözeti vizsgát tenni. E vizsga szeptember 7-én reggel 8 órakor kezdődik. Az V. képző osztályba jelentkező új tanulóknak szeptember 1-én 15—18 éveseknek kell lenniük. A felvételre való folyamodás azonos módon történik mint az I. osztályba; iskolai bizonyítványnak a IV. középiskolai osztály bizonyítványa csatolandó.

Felvétel iránti kérelmintát az iskola igazgatósága bárkinek szívesen küld.

Az intézet régi növendékei felvételükért augusztus 20-ig folyamodjanak. Felvétel iránti kérésükhöz a mult évi kis értesítő csatolandó.

A kedvezményekért a felvételi kéressel együtt adandó külön bélyegtelen kéresemben kell folyamodni.

Minden 12-ik életévét betöltött tanuló köteles felvételkor igazolni, hogy a minisztérium 140840/1941. sz. rendelete értelmében 20—25 napi közmunkát végzett és hogy nyári szünidőre érkezésekor a helyi rendőrségen va cserdőrészen jelentkezett. Ezen igazolványokat a helyi premilitaris parancsnok, illetve a helyi közigazgatási iktós állítja ki.

Az 1941/42. évi iskolai diák nagyságát az iskola eljárósága a következőképpen állapította meg: beírás díj 3 lei, tan- és fenntartási díj 4000 lei, internatusi díj 3000 l. konviktusi díj 10.000 lei és egy métermázs buza, természetben kell beszolgáltatni. Különböző vegyes díj együttes összege 1320 lei, vagyis a teljes díj 18.700 lei egy métermázs buza. Ezekből a díjakból az arra érdem tanuló teljes, háromnegyed, fél és egynegyed elégedé nyerhetnek. Az iskola előjárósága fenntartja magának jogot, hogy ezeket a díjakat szükség szerint az iskolai folyamán változtassa.

A tanév a legújabb miniszteri rendelkezés szerint szeptember 9-én kezdődik. Az iskolai év ünnepélyes megnyitót szeptember 8-án d. e. 10 órakor a Bethlen kollégium dísz termében lesz. A javító vizsgálatok szeptember 5-én regg 8 órakor kezdődnek.

Aiud, 1941. július hó.

Csefő Sándor, igazgató.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Gyermektelen idősebb házaspár ház- mesternek felvételét a III. kerületben. Kert és ház felügyelése ellenében szabad lakást kap. Érdeklődni Timisoara, I., Vlad Delamarina 1. (4950)

Megbízható mindenest, jól főzött, azonnal alkalmazok. Dr. Hoffinger Károlyné. Hateg, jud Hunedoara. (3110)

Egy schärolónó, egy kreuzspulnizónó és egy tanonc felvételük. „Victoria” szövede, Timisoara IV., Strada Gh. Baritiu 6. szám. (1905)

KERESEK SZORGALMAS

hentessegédet

kolbászkészítésre havi fizetés 4—5 ezer lei. Cim

Wagner Károly, Parco'a, Arad-megye

Mindenes szakácsnőnek felvesszünk egyedülálló asszonyt vidékre. Jelentkezni d. e. 11 óráig, d. u. 5 óráig. Szobovich, Timisoara II., Piata Traian 7. (1913)

GYÓGYSZERESZT vagy gyógyszerész- nőt diplomával, vagy anélkül, feltétlenül megbízható, három nyelven beszélőt, hosszú alkalmazásra, azonnali belépésre keresek. Csillag-gyógyszertár, A. Gönczy, Alba-Iulia. (3064)

Vasalónót keresek munkakönyvvel, aki férfi- és nőruhákat tökéletesen vasal. Wagner János, Deva, Strada Grivitei 45. szám. (3093)

Azonnali felvételre keresek könyvvezetésben jártas gyakorlott irodai erőt. Cim a timisoarai kiadóban. (3091)

Tanulóéányokat nőszabóságra első- rangu szakmai kiképzésre felvesz Haas Hermann, áll. képesített szaktanár vezetése alatt álló szabói szaktanintézet, ezeltől Szabászati akadémia, erre a cél- ra külön berendezett üzemműhelye. Be- iratás délután 6—8 óra között. Timisoa- ra, Piata Unirii 5. (3089)

Kifutófiút felveszek. Albert, „Gravor” Arad. Piata Catedralei 14. (3137)

Allást keres

10 évi gyakorlattal bíró irodistanó, né- met, román, magyar levelező, állást ke- res. Helyettesít szabadságotlaktat is. Cimeket „Perfekt” jelgére a timi- soarai kiadóba kér. (4980)

Soffőri vagy fűszerkereskedői állást ke- resnek. Curtean Ludovic, Timisoara IV., Str. Ion Ghica 15. (1926)

O k t a t á s

Érettségizet nő magánórakat ad liceu- mi növendékeknek, specialitása a mate- matika, fizika, kémia. Ungár, Timisoara Bulev. Mihai I. 19. szám. Telefon 31-20. (1919)

L a k á s

Keresek 2—3 szobás lakást fürdőszo- bával. Három hónapra előre fizetek. Ci- meket kérem Román Hitelbanknál Timi- soara, I., Piata Libertatii 3. szám alatt leadni. (1897)

2 szobás modern fürdőszobás lakást, zó- nán kívül keresek. Cimeket „Jól és pon- tosan fizetek” jelgére a timisoarai ki- adóba kérek. (1900)

Adás-vétel

Jégszkevények, varrógépek, irodabe- rendezések, írógépek, hálósobák, ebédők, matracok, ottománok, kerti butorok, Thonet-székek olcsón eladó. Megvételre keresünk kombinált szo- bát, ebédőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Külti 2, az ud- varban. (3081)

MIELŐTT VENNE VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz- tárgyat, műtárgyat, festményt, szob- rot, Wertheimkasszát, írógépet, könyv- ritkaságot, linoleumot, irodaberende- zést — forduljon bizalommal az „AR- TA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. (3060)

Vennék diófurniros modern hálószo- bát. Cimeket a timisoarai kiadó bérek. (4831)

Figyelem! Jégszkevények, recamierek, kasszák, íróasztalok, írógépek, varró- gépek, kombinált szobák, ebédők, egyes butordarabok új és használt ál- lapotban, óriási választékban legol- csóbban kaphatók. Keleti és belföldi szőnyegek nagy választékban! Ve- szünk teljes lakásberendezéseket, sző- nyegeket, ezüstöt, nemes porcellánt. Tempo bizományi üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota. Telefon 19-75 sz. (3059)

Házfelket keres Aradon, a tisztviselő- telepen, vagy a volt Amefa területén et- nikai román. Cimeket Rudolf Mossehoz Arad, Strada Eminescu 8. szám alá ké- rek. (4979)

Nyulak (angora, orosz, belga, csincsila, bécsi) ketreccel együtt sürgősen el- adók. Timisoara, Fratelia, X-ik utca 138. szám. (1920)

Hátizsák minden nagyságban kapható. Arad, Strada I. Duca 20. Kirch. (3133)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

A gyárvarosi szőlőkben egy jókarban levő lakóház gazdasági épületekkel és nagy kerttel eladó. Felvilágosításokat ad Dr. Gabriel József ügyvéd, Timisoara, I., Str. Alba-Iulia 9. (1924)

Keresek megvételre jókarban levő rövid zongorát. Ajánlatokat ármejelöléssel a timisoarai kiadóba kérek „Zongora” jelgére. (1927)

Pianinót veszek, Ferenc Teodor, Timi- soara II., Spl. Dreglici 7. (Neptun- fürdő mögött). (1922)

Szalagfűrészt és gyalugépet megvételre keresünk. Ugyanott kádáregédek fel- vételre és mesterek bérmunkát kap- hatnak. A legnagyobb kereseti lehetősé- get biztosítjuk. Appeltauer-hordógyár, Timisoara IV., Str. Fröbi 5. (1923)

Nagy Singer-varrógép és egy Philips- rádió eladó. Arad, Str. Minervei 17. szám. (3130)

10 lóerős villanymotor megvételre ke- restetik. Cim Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3131)

Komplett darálómalom motorral együtt eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (3132)

Eladó „Super” rádió-5+1, egyszemélyes szandolin és káposztáshordók. Arad, adóban. (3127)

Emeletes ház eladó. Timisoara III., Str. Memorandului 2. (1892)

Rentábilis vállalat eladó. Timisoara I., Str. Ungureanu 14. ((4978)

Pályázat

A sánaieui róm. kat. plébánia pályá- zatot hirdet

egyfőtanerős osztályon iskolához

Okleveles és román vizsgával bíró ta- nitót, vagy tanítónőt (nyugdíjasok is) pályázatukat augusztus 20-ig nyújt- sák be a következő címre: Parochia rom. cat. Sanaieui u. p. Tinca, jud. Bihor. Járandóság: 24 hold föld haszonél- vezete 2000 lei készpénz, 15 m³ üzifa, 5 szobás 2 konyhás kertes lakás.

Róm. kat. plébánia

Sanaieui, u. p. Tinca, jud. Bihor

Különbéte

Jóbb iparvállalatba nagyobb tokevel társulna komoly etikai román. Cim timisoarai kiadóban, vagy 19-91. telefó szám alatt, Timisoarán. (4956)

Kosztos diákok teljes ellátásra felvétel- nek. Timisoara I., Strada Braniste 1. I. em., Banatia mögött. (4596)

Elveszett augusztus 5-én este Aradon Str. Horia 3 háztól Bulv. Regina Mari 13-ig terjedő utvonalon egy értékes bri- liáns függő. A megtaláló nagy jutalon ellenében adja le. Arad, Bulv. Regin Maria 13, II. em., Faragó. (3124)

4—5 tehénnek való terület, szükséges épületekkel együtt Timisoara II. kerüle külterületén kiadó. Cim a timisoarai ki- adóban. (1918)

Raktárhelyiséget, szárazat, lehet pinc- is, keresek bárhol Arad területén. Pon- tos ajánlatot kérek, méretek feltünteté- sével. „Eves bérő” jelgére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá. (3133/a)

3 millióval társulnék artói ipar-, vagy kereskedelmi vállalatához. Magyar árja származású vagyok. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3134)

Pályázat

az adeai református egyház elem- népiskolájában az I. kántortanítói ál- láásra. Javadalma: 9 kat. hold szántó föld haszonélvezete, 1830 liter buza 1830 liter tengeri (vagy árpa), 24 ür- méter üzifa. 4 hold legelő-jog, kész pénz az egyháztól 1250 lei, készpén a polgári községtől 3200 lei. (ezért a egyház nem szavatol), 3 kat. hold ag rár föld (kántori javadalom), temető stóla, lakás: 2 szoba, előszoba, konyha melléképületek, nagy kert. Kötelesség a kántori tennivalók végzése, a kije löendő osztályok vezetése s tanítása lelkész szó-zéki helyettesítése, belmí- szói munkákban segédkezés, egyház adókönyv vezetése. Keresztyén val- lású férfi, esetleg nőtanítók, kik ro- mánul is tudnak tanítani, folyó é- augusztus hó 20. napjáig kellően fel- szerelt kérvényeiket küldjék be a adeai református lelkészi hivatalhoz Jud. Arad)

Pályázat

Az Uileac de Beiu-i refor- matus egyház felekezeti iskolájáb- tanítót keres. Pályázhatnak oklevele rendelkező református, lutheránus unitárius, vagy római katolikus vallás- tányleges, vagy nyugdíjas férfi és nő- tanerők. Fizetés megegyezesz szeri- pontosan kiszolgáltatva. Felvilágosítá- sal a következő cím szolgá: „Oficiu Parochial Reformai, Uileac de Beiu- jud. Bihor”. A PREȘBİTERIU